วารสารเมธีวิจัย Savant Journal of Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 พฤษภาคม – มิถุนายน 2569
Volume 3 Number 3 May - June 2026

การพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ

The Development of Reading, Analytical Thinking, and Writing Skills Using Skill Exercise Packages for Prathomsuksa 5 Students at Marie Upatham Chaiyaphum School

[1]อธิรฎา ถาวิชา และ [2]อรอนุตร ธรรมจักร*
[1]Athirada Tawicha and [2]Ornanoot Thammajak *

[1,2] สาขาวิชาการศึกษา วิชาเอกภาษาไทย คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
[1,2] Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand
[1]E-mail: 651506226@cpru.ac.th, [2]E-mail: ornanoot@cpru.ac.th

Received 16/04/2026 | Revised 4/06/2026 | Accepted 6/06/2026

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะ และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน 2) แบบวัดทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวิเคราะห์ระดับทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของนักเรียน และการทดสอบค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t-test for Dependent Samples) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 2.84, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะด้านการอ่านอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 2.96, S.D. = 0.14) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 2.74, S.D. = 0.44) และทักษะด้านการเขียนอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 2.81, S.D. = 0.37) และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะที่บูรณาการกระบวนการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย การคิดวิเคราะห์ การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น และการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย สามารถพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

คำสำคัญ: การอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน; แบบฝึกทักษะ; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop reading, analytical thinking, and writing skills of Grade 5 students through the use of skill exercises; and 2) to compare students' learning achievement before and after the implementation of the skill exercises. The sample consisted of 31 Grade 5/3 students studying at Marie Upatham Chaiyaphum School during the first semester of the 2025 academic year. The sample was selected through simple random sampling using the lottery method. The research instruments included: 1) reading, analytical thinking, and writing skill exercises; 2) a reading, analytical thinking, and writing skills assessment form; and 3) a 20-item learning achievement test. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and dependent samples t-test. Mean ($\bar{X}$)and standard deviation (S.D.) were employed to analyze students' reading, analytical thinking, and writing skills, while the dependent samples t-test was used to compare learning achievement before and after the intervention. The statistical significance level was set at .05

The results of the research revealed that: 1) the students' overall reading, analytical thinking, and writing skills were at a "Very Good" level ($\bar{X}$ = 2.84, $S.D.$ = 0.32). When considering each aspect individually, it was found that reading skills were at a very good level ($\bar{X}$ = 2.96, $S.D.$ = 0.14), analytical thinking skills were at a very good level ($\bar{X}$ = 2.74, $S.D.$ = 0.44), and writing skills were at a very good level ($\bar{X}$ = 2.81, $S.D.$ = 0.37). 2) The post-test academic achievement scores were significantly higher than the pre-test scores at the .05 level.

The knowledge gained from this research indicates that learning management through integrated skill-practice exercises, encompassing purposeful reading, analytical thinking, providing information and expressing opinions, and purposeful writing, can systematically develop students' reading, analytical thinking, and writing skills, leading to improved academic achievement.

Keywords: Reading Analytical Thinking and Writing; Skill-practice Exercises;
Academic Achievement

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญกับภาษาไทยในฐานะเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร การเรียนรู้ และการพัฒนาความคิดของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด รวมถึงสามารถใช้ภาษาเพื่อการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ทั้งนี้ ภาษาไทยมิได้เป็น

เพียงรายวิชาหนึ่งในหลักสูตรเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระ และพัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

ในกระบวนการเรียนรู้ภาษาไทย “การอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน” เป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยการอ่านเป็นพื้นฐานของการรับรู้และทำความเข้าใจสาร การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการแยกแยะ ตีความ และประเมินข้อมูลอย่างมีเหตุผล และการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดอย่างเป็นลำดับและมีความหมาย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถดังกล่าว โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านเพื่อความเข้าใจ วิเคราะห์สาระสำคัญ ตีความ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความคิดผ่านการเขียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554) ดังนั้น การพัฒนาทักษะทั้งสามด้านจึงควรดำเนินไปอย่างบูรณาการและต่อเนื่องผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแบบฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน และพัฒนาทักษะผ่านการลงมือปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฉวีวรรณ ไวพจน์ และคณะ (2550) ที่พบว่าความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ และควรได้รับการพัฒนาอย่างบูรณาการ ขณะที่ สุกัญญา ขลิบเงิน (2560) พบว่า การใช้แบบฝึกทักษะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ วีซานา อับดุลเลาะ (2564) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนชัดเจนสามารถส่งเสริมทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของผู้เรียน รวมทั้งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม แม้งานวิจัยที่ผ่านมาได้ยืนยันประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน แต่ส่วนใหญ่ยังมุ่งศึกษาทักษะเฉพาะด้าน หรือใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ขณะที่การศึกษาที่พัฒนาแบบฝึกทักษะตามแนวทาง 4 ขั้นตอน ได้แก่ การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย การคิดวิเคราะห์ การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น และการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษายังมีจำนวนจำกัด จึงยังมีความจำเป็นต้องศึกษาประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าว เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ยังประสบปัญหาในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน กล่าวคือ แม้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง แต่ยังไม่สามารถจับใจความสำคัญ วิเคราะห์เนื้อหา แยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น รวมถึงเรียบเรียงความคิดเพื่อถ่ายทอดเป็นงานเขียนได้อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล (สมคิด ห่อไธสง, สมปอง ชิณวงศ์, ปิยะภรณ์ ธนะรัตน์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มกราคม 2568) สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมายังไม่สามารถพัฒนาทักษะดังกล่าวได้อย่างเต็มศักยภาพ

ปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของสังคมปัจจุบันที่ผู้เรียนต้องเผชิญกับข้อมูลจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจ วิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ และสื่อสารความคิดของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ในบริบทของสังคมยุคดิจิทัล เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกมิติ ทั้งด้านการศึกษา การสื่อสาร และการเข้าถึงข้อมูล

ข่าวสาร ส่งผลให้ผู้เรียนจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาทักษะที่จำเป็นเพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (เอกลักษณ์ เขตจัตุรัส, 2567) ทักษะดังกล่าวจึงเป็นพื้นฐานของการรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ดังนั้น การพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยเฉพาะการใช้แบบฝึกทักษะที่ออกแบบอย่างเป็นระบบ จึงเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของผู้เรียน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจ คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และสามารถถ่ายทอดความคิดผ่านการเขียนได้อย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางรากฐานในการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน โดยนำเสนอเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน

การอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน เป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยการอ่านเป็นกระบวนการทำความเข้าใจสาร การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการแยกแยะ ตีความ และประเมินข้อมูลอย่างมีเหตุผล และการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดอย่างเป็นลำดับ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะดังกล่าว โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านเพื่อความเข้าใจ วิเคราะห์สาระสำคัญ ตีความ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความคิดผ่านการเขียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะทั้งสามด้านควรดำเนินไปอย่างบูรณาการ

2. แนวคิดเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องตามศักยภาพของตนเอง โดยเฉพาะในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกทักษะในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

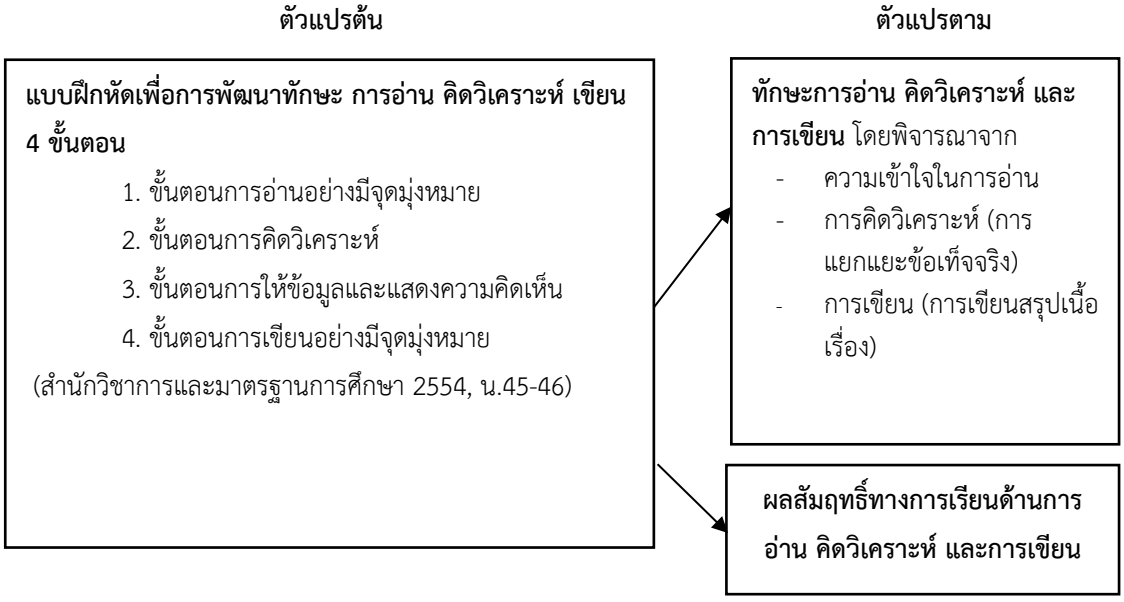
(1) ขั้นตอนการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย
(2) ขั้นตอนการคิดวิเคราะห์
(3) ขั้นตอนการให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น
(4) ขั้นตอนการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน พบว่า ทักษะทั้งสามด้านมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยการอ่านเป็นพื้นฐานของการทำความเข้าใจสาร การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการแยกแยะ ตีความ และประเมินข้อมูลอย่างมีเหตุผล และการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดอย่างเป็นลำดับและมีความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่าน วิเคราะห์ และเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ยังพบว่า การใช้แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้สามารถส่งเสริมการพัฒนาทักษะดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์และสื่อสารความคิดได้ดีขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์แนวคิดในการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นกระบวนการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทั้งด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest - Posttest Design มีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบการทดลอง

กลุ่ม	Pre-test (การทดสอบก่อนเรียน)	การทดลอง	Post-test (การทดสอบหลังเรียน)
ทดลอง	T_1	X	T_2

T_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pre-test)
X หมายถึง การทดลอง
T_2 หมายถึง การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Post-test)

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ อำเภอเมืองชัยภูมิ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 162 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม และดำเนินการสุ่มโดยวิธีการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย การคิดวิเคราะห์ การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น และการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา รูปแบบและกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ผลการประเมินพบว่า แบบฝึกทักษะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.88, S.D. = 0.20)

จากนั้นนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์ E1/E2 พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.15/83.39 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2.2 แบบวัดทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน เพื่อใช้วัดทักษะของนักเรียนใน 3 ด้าน ได้แก่

1) ทักษะการอ่าน (ความเข้าใจในการอ่าน)
2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ (การแยกแยะข้อเท็จจริง)
3) ทักษะการเขียน (การเขียนสรุปเนื้อเรื่อง)

และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66–1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ พบว่า ค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.405–0.476 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.238–0.381 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.813

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ พบว่า ค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.42–0.74 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.23–0.87 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

3. ระยะเวลาในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่างภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย

ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยเป็นการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน แบบวัดทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ รวมทั้งดำเนินการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนด

ระยะที่ 2 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับแบบฝึกทักษะไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองจำนวน 10 ชั่วโมง (5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2568 โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง โดยระหว่างการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประเมินทักษะ

การอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของนักเรียนจากการทำกิจกรรมและใบงานในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3. การทดสอบหลังเรียน (Post-test) หลังจากดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบตามแผน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับก่อนเรียน

4. การรวบรวมและบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดทักษะและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาตรวจให้คะแนนและบันทึกผล เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย การคิดวิเคราะห์ การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น และการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย ใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ โดยอาศัยเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ย (มัลลิกา บุนนาค, 2548) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	หมายถึง	มีทักษะระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.67–2.33	หมายถึง	มีทักษะระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	1.00–1.66	หมายถึง	มีทักษะระดับพอใช้

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน โดยใช้การทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ทั้งนี้ ก่อนการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูลโดยใช้การทดสอบการแจกแจงแบบปกติ (Normality Test) ด้วยวิธี Shapiro–Wilk เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก (n = 31) โดยพิจารณาจากค่า Sig. พบว่าข้อมูลมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ($p > .05$) จึงสามารถใช้สถิติพารามิเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

7. สรุปผลการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการอ่าน ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และทักษะด้านการเขียน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตาราง 2 ตารางแสดงค่าการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ

ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน ในแต่ละด้าน	แผนการจัดการเรียนรู้ที่					$\sum\bar{X}$	แปลผล
	1	2	3	4	5		
	$(\bar{X})$ S.D.	$(\bar{X})$ S.D.	$(\bar{X})$ S.D.	$(\bar{X})$ S.D.	$(\bar{X})$ S.D.		
ด้านการอ่าน	2.87 0.34	3.00 0.00	2.97 0.18	3.00 0.00	2.97 0.18	2.96 0.14	ดีมาก

ด้านการคิดวิเคราะห์	2.65 0.49	2.71 0.46	2.81 0.40	2.71 0.46	2.80 0.41	2.74 0.44	**ดีมาก**
ด้านการเขียน	2.58 0.50	2.90 0.30	2.87 0.34	2.84 0.37	2.87 0.34	2.81 0.37	**ดีมาก**
$\bar{X}$	2.70	2.87	2.88	2.85	2.88	2.84	**ดีมาก**
S.D.	0.44	0.25	0.31	0.28	0.31	0.32	**ดีมาก**
แปลผล	**ดีมาก**	**ดีมาก**	**ดีมาก**	**ดีมาก**	**ดีมาก**	**ดีมาก**	

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมผู้เรียนมีทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 2.84, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการอ่านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.96, S.D. = 0.14) รองลงมาคือทักษะด้านการเขียน ($\bar{X}$ = 2.81, S.D. = 0.37) และทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ($\bar{X}$ = 2.74, S.D. = 0.44) ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมทักษะทั้ง 3 ด้านของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ที่ค่อนข้างสูง อาจสะท้อนถึงความแตกต่างของพื้นฐานผู้เรียนและความสามารถในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและเป็นลำดับขั้น

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียน โดยใช้การทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดลอง	**N**	**ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**				
		$\bar{X}$	**S.D.**	**df**	**t**	**Sig.**
ก่อนเรียน	31	11.19	1.79	30	10.26*	.0001
หลังเรียน	31	16.74	2.16			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X}$ = 16.74, S.D. = 2.16) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 11.19, S.D. = 1.79) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t = 10.26, p < .05) แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 2.84, S.D. = 0.32) โดยเฉพาะทักษะ

ด้านการอ่านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.96, S.D. = 0.14) รองลงมาคือทักษะด้านการเขียน ($\bar{X}$ = 2.81, S.D. = 0.37) และทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ($\bar{X}$ = 2.74, S.D. = 0.44) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมทักษะทั้ง 3 ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเป็นลำดับขั้น ตั้งแต่การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย การคิดวิเคราะห์ข้อมูล และการถ่ายทอดความคิดผ่านการเขียน ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการพัฒนาทักษะทางภาษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะด้านการอ่านอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 2.96, S.D. = 0.14) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผ่านการใช้คำถามปลายเปิดและการทำงานกลุ่ม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญ วิเคราะห์เนื้อหา และสร้างความเข้าใจจากสิ่งที่อ่านได้ด้วยตนเอง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2564) ที่กล่าวว่า การพัฒนาทักษะการอ่านจำเป็นต้องใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นขั้นตอน และควรใช้แบบฝึกทักษะควบคู่กับการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Sinlarat (2012) ที่ระบุว่าการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปราย วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการคิดวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 2.74, S.D. = 0.44) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูล และร่วมกันสรุปคำตอบ ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และตรวจสอบความถูกต้องของความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการเขียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะด้านการเขียนอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 2.81, S.D. = 0.37) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนเขียนอย่างเป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากการเขียนเรื่องใกล้ตัวและพัฒนาไปสู่การเขียนเชิงวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียบเรียงความคิดได้อย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของปัทมาวดี ขันธ์ชัย และคณะ (2562) ที่เสนอว่าการสอนเขียนควรเริ่มจากง่ายไปหายาก และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกเขียนจากประสบการณ์และสิ่งที่อ่าน เพื่อพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดความคิดอย่างมีเหตุผล

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิด การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการเขียนเพื่อสังเคราะห์ความรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึกและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่ระบุว่าการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ คิด วิเคราะห์ และสื่อสารอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา ขลิบเงิน (2564) และวีชานา อับดุลเลาะ (2564) ที่พบว่า

การใช้แบบฝึกทักษะและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนชัดเจน สามารถพัฒนาทักษะทางภาษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า แบบฝึกทักษะที่บูรณาการ การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย การคิดวิเคราะห์ การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น และการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมทั้งทักษะทางภาษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่มีลำดับขั้นอย่างเป็นระบบ โดยประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ (1) การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย (2) การคิดวิเคราะห์ (3) การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น และ (4) การเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย

แนวทางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะทางภาษาควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน โดยเริ่มจากการสร้างความเข้าใจจากการอ่าน นำไปสู่การคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล จากนั้นพัฒนาสู่การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นอย่างมีวิจารณญาณ และต่อยอดสู่การเขียนเพื่อถ่ายทอดความคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวได้รับการเสริมแรงผ่านแบบฝึกทักษะที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การใช้แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การรับสาร (การอ่าน) การประมวลผล (การคิดวิเคราะห์) การสื่อสารความคิด (การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น) ไปจนถึงการถ่ายทอดความคิด (การเขียน) ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทักษะทางภาษาในศตวรรษที่ 21 ดังแผนภาพที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัยสังเคราะห์จากผลการวิจัย

จากแผนภาพที่ 1 แสดงให้เห็นกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาผู้เรียน โดยเริ่มจากการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหา จากนั้น

เข้าสู่ขั้นการคิดวิเคราะห์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแยกแยะข้อมูล เปรียบเทียบ และใช้เหตุผลในการพิจารณา ต่อด้วยขั้นการให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารความคิดอย่างมีวิจารณญาณ และสุดท้ายคือการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นการสังเคราะห์และถ่ายทอดความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

กระบวนการดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะใน 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะการอ่าน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการเขียน และนำไปสู่ผลลัพธ์สำคัญ คือ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทั้งนี้ แบบฝึกทักษะทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ คิด วิเคราะห์ และสื่อสารความคิดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สรุป

แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย การคิดวิเคราะห์ การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น และการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบตั้งแต่การรับสาร การประมวลผล ไปจนถึงการถ่ายทอดความคิด

กระบวนการดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนควบคู่กันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ดังนั้น องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะที่มีลำดับขั้นชัดเจน ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาและกระบวนการคิดของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน โดยใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ผู้สอนควรดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นของแบบฝึกทักษะ ได้แก่ การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย การคิดวิเคราะห์ การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น และการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมายอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและการสื่อสารอย่างเป็นระบบ

2) ผู้สอนควรจัดกิจกรรมอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสะท้อนความคิดร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าขั้นการให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการถ่ายทอดความคิดของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาผลของการใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นหรือบริบทโรงเรียนที่แตกต่างกัน เพื่อยืนยันผลการวิจัยและขยายขอบเขตการนำไปใช้

2) ควรศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนโดยบูรณาการร่วมกับสื่อดิจิทัลหรือเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในบริบทของสังคมดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

ฉวีวรรณ ไวพจน์. (2550). *การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.

ปัทมาวดี ขันธ์ชัย, พรพันธุ์ เขมคุณาศัย และ สุธาสินี บุญญาพิทักษ์. (2562). *การพัฒนานวัตกรรมการสอนทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชายแดนภาคใต้* [รายงานการวิจัย]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2561). *การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มัลลิกา บุนนาค. (2548). *สถิติเพื่อการวิจัยและตัดสินใจ*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีซานา อับดุลเลาะ. (2564). การพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านกรือซอ โดยใช้รูปแบบครูดี (KRU-DEE Model). *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, *8*(2), 114–131.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2554). *การจัดการเรียนรู้*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุกัญญา ขลิบเงิน. (2564). ผลการพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, *14*(2), 50–63.

สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เอกลักษณ์ เขตจัตุรัส. (2567). มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล. *วารสารเมธีวิจัย Savant Journal of Social Sciences*, *1*(3), 25–30.

Sinlarat, P. (2012). *Creative education*. Chulalongkorn University Press.